

Drøsselbjerg august 2023

DN Kalundborg har samlet nedenstående kommentarer til **CO₂ lagring i Havnsø-strukturen.**

Overordnet er det DN Kalundborgs opfattelse at CO₂ lagring er en lappeløsning, der i værste fald kan være med til at udskyde nødvendige, men svære beslutninger, om mindre CO₂ belastende og nødvendige samfundsforandrende tiltag.

Det er nødvendigt med betydelige reduktioner af CO₂ her og nu. Her er CO₂ lagring en midlertidig løsning og CO₂ lagring en proces, der i sig selv, er voldsomt energikrævende.

CO₂ lagring kan udskyde de nødvendige samfundsmæssige CO₂ reducerende forandringer, og samtidig forsinke Danmarks vej mod et bæredygtigt samfund – der findes ingen nemme løsninger.

DN Kalundborg er dels dybt bekymret for risiko for udsivning i forbindelse med injektionen af CO₂ og dels fra lagringen under havbunden i Natura2000 området i Sejrøbugten og det udpegede landområde omkring Havnsø.

Ingen kender på nuværende tidspunkt langtidseffekterne og konsekvenserne af CO₂ lagring og her bør forsigtigheds-princippet træde i kraft, hvilket taler for yderligere geologiske undersøgelser og eventuelt revurdering og skrinlægning af hele projektet.

DN Kalundborg råder ikke over teknisk indsigt og ekspertise på hele problemkomplekset omkring CO₂ lagring og derfor koncentrerer vores kommentarer sig om placering af injektionsanlæg og fremtidig kommunikation.

Grundvand

Havnsø-strukturen er kendetegnet ved, at det udpegede område har store overlap med drikkevandsforekomster. Det kræver, at processen og teknologien omkring injektion får særligt fokus, og at der stilles skærpede krav til teknologien, så risikoen for lækager minimeres og ødelæggende påvirkning af drikkevandsforekomster undgås.

Placering af injektionsanlæg

Kommer det til placering af tekniske anlæg, skal der tages hensyn, så placering i beskyttet natur undgås. Tekniske anlæg bør placeres i områder med anden industri og umiddelbar adgang til primær infrastruktur.

Placering af anlæg afhænger af transportformen for CO₂. Hvis transporten fra fx Asnæsværket (og andre værker) i en overgangsperiode skal foregå med lastbil vil en hensigtsmæssig placering være i den sydlige del af udpegningsområdet, tæt på vej 23 (og den kommende motorvej). Placeres anlæg i "bufferzonen" tæt på Kalundborg og vej 23 kan lastbiltransport udfases på sigt og afløses af nedgravede rørledninger. Jernbanens linjeføring taler også for en placering her.

Transport med skib taler for en placering tæt på havnen i Havnsø.

Flere injektionsområder kan fordele eventuelle gener på flere – omvendt berøres flere ved samling af anlæg få steder. Igen findes der ingen nemme løsninger.

Påvirkning af lokalbefolkningen

CO₂ lagring er ikke en ny teknologi, men i dansk sammenhæng en uprøvet teknologi. Det betyder, at der naturligvis er bekymringer og mange uafklarede spørgsmål til sikkerhed og miljøpåvirkning i de områder der er udpeget. Spørgsmål der vedrører såvel anlægsfasen som den senere drift.

Der forestår fortsat et stort og vedvarende arbejde med grundige tekniske og miljømæssige undersøgelser. Et bredt og sagligt oplysningsarbejde regionalt og i lokalområdet, hvor lager og tekniske anlæg til injektion placeres. Et arbejde der kræver fokus fra kommunale myndigheder og Energistyrelsen. Et fokus der kræver engagement og borgerinddragelse.

Fx et lokalt debatmøde hvor Energistyrelsen og GEUS mødes af kritiske eksperter på området omkring lagring og injektion. Et debatmøde, hvor lokalbefolkningen og interesserede kan få kendskab til internationale erfaringer og risikoelementer ved teknologien.

Det videre forløb

Når behandlingen af høringssvar er afsluttet og den endelige rapport udkommer (sep-okt 2023) er det vigtigt, at lokalbefolkningen inddrages og der afholdes borgermøder, hvor der kan stilles spørgsmål til indholdet i de endelige rapporter.

De efterfølgende trin med endelig udpegning af områder til lagring, heraf kommende udbudsrunder og miljøkonsekvensvurderinger og tilhørende ændringer i kommune- og lokalplaner med høringsfaser kræver også stor transparens, åbenhed og lydhørhed overfor lokale ønsker og bekymringer.

For at undgå mytedannelse og unødvendige bekymringer er det nødvendigt, at tidsplaner fremlægges i god tid med grundige beskrivelser af proceselementer og muligheder for høringsrunder mv.

Mvh Ib Jensen, næstformand DN Kalundborg